

Zbiór Orzeczeń

Sprawa T-189/14,

**Deza, a.s.
przeciwko
Europejskiej Agencji Chemikaliów**

Dostęp do dokumentów – Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 – Znajdujące się w posiadaniu ECHA dokumenty zawierające informacje przedstawione w ramach procedury dotyczącej wniosku o udzielenie zezwolenia na dopuszczenie do obrotu substancji ftalan bis(2-etyloheksyłu) (DEHP) – Decyzja o ujawnianiu niektórych informacji uznanych przez stronę skarżącą za poufne – Wyjątek dotyczący ochrony interesów handlowych – Pojęcie życia prywatnego – Prawo własności – Obowiązek uzasadnienia

Streszczenie – wyrok Sądu (czwarta izba) z dnia 13 stycznia 2017 r.

1. *Instytucje UE – Prawo publicznego dostępu do dokumentów – Rozporządzenie nr 1049/2001 – Wyjątki od prawa dostępu do dokumentów – Odmowa dostępu – Możliwość oparcia się na ogólnych domniemaniach mających zastosowanie do pewnych kategorii dokumentów – Przedmiot – Istnienie ogólnego domniemania mającego zastosowanie do dokumentów przedstawionych w ramach procedury udzielenia zezwoleń na dopuszczenie do obrotu substancji chemicznej – Brak – Naruszenie prawa własności. – Brak*

(Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 17; rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady: nr 1049/2001, art. 4; nr 1907/2006 art. 118)

2. *Instytucje UE – Prawo publicznego dostępu do dokumentów – Rozporządzenie nr 1049/2001 – Wyjątki od prawa dostępu do dokumentów – Ochrona interesów handlowych – Zakres stosowania – Zestawienie badań naukowych przedstawionych w ramach procedury udzielenia zezwoleń na dopuszczenie do obrotu substancji chemicznej – Włączenie – Przesłanka*

(rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady: nr 1049/2001, motywy 4, 11, art. 1, 4; nr 1907/2006 art. 118)

3. *Instytucje UE – Prawo publicznego dostępu do dokumentów – Rozporządzenie nr 1049/2001 – Wyjątki od prawa dostępu do dokumentów – Ochrona interesów handlowych – Odmowa dostępu – Obowiązek uzasadnienia – Zakres*

(rozporządzenie nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 4)

4. *Instytucje UE – Prawo publicznego dostępu do dokumentów – Rozporządzenie nr 1049/2001 – Wyjątki od prawa dostępu do dokumentów – Ochrona interesów handlowych określonej osoby – Zakres*

(rozporządzenie nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 4 ust. 2 tiret pierwsze)

5. *Postępowanie sądowe — Podnoszenie nowych zarzutów w toku postępowania — Przesłanki — Rozszerzenie istniejącego zarzutu — Dopuszczalność*

(regulamin postępowania, art. 48 § 2 akapit pierwszy)

6. *Zbliżanie ustawodawstw — Rejestracja, ocena, udzielanie zezwoleń i stosowane ograniczenia w zakresie chemikaliów — Rozporządzenie REACH — Rozpowszechnienie w Internecie niektórych informacji dotyczących zarejestrowanych substancji — Dane odnoszące się do wartości DNEL i PNEC danej substancji — Zakres obowiązku opublikowania*

[rozporządzenie nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 119 ust. 1 lit f)]

7. *Zbliżanie ustawodawstw — Rejestracja, ocena, udzielanie zezwoleń i stosowane ograniczenia w zakresie chemikaliów — Rozporządzenie REACH — Rozpowszechnienie w Internecie niektórych informacji dotyczących zarejestrowanych substancji — Informacje przedstawione w ramach procedury udzielania zezwoleń — Naruszenie Porozumienia w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej (TRIPS) — Brak*

(porozumienie TRIPS, art 39 ust. 2, 3; rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady: nr 1049/2006, nr 1907/2001, art. 119)

8. *Instytucje Unii Europejskiej — Prawo publicznego dostępu do dokumentów — Rozporządzenie nr 1049/2001 — Wyjątki od prawa dostępu do dokumentów — Ochrona interesów handlowych — Nadrzędny interes publiczny uzasadniający ujawnienie dokumentów — Powołanie się na zasadę przejrzystości — Konieczność wykazania szczególnych względów mających związek ze sprawą*

(rozporządzenie nr 1049/2001Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 4 ust. 2)

9. *Zbliżanie ustawodawstw — Rejestracja, ocena, udzielanie zezwoleń i stosowane ograniczenia w zakresie chemikaliów — Rozporządzenie REACH — Rozpowszechnienie w Internecie niektórych informacji dotyczących zarejestrowanych substancji — Dane odnoszące się do wartości DNEL i PNEC danej substancji — Uzasadnienie na podstawie zasady przejrzystości*

[rozporządzenie nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady, motyw 117, art. 119 ust. 1 lit. f)]

10. *Akty instytucji — Uzasadnienie — Obowiązek — Zakres*

(art. 296 TFUE)

11. *Prawa podstawowe — Karta praw podstawowych Unii Europejskiej — Prawo własności — Zakres stosowania — Prawa stanowiące ustaloną sytuację prawną — Pojęcie*

(Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 17 ust. 1)

12. *Instytucje Unii Europejskiej — Prawo publicznego dostępu do dokumentów — Rozporządzenie nr 1049/2001 — Wyjątki od prawa dostępu do dokumentów — Ochrona procesu podejmowania decyzji — Przesłanki — Konkretnie, rzeczywiste i poważne zagrożenie dla wspomnianego procesu*

(rozporządzenie nr 1049/2001Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 4 ust. 3)

1. W zakresie publicznego dostępu do dokumentów będących w posiadaniu instytucji Unii zostało uznane, iż dane instytucje i agencje mogą oprzeć się na ogólnych założeniach mających zastosowanie do niektórych kategorii dokumentów, ponieważ podobne względy natury ogólnej mogą mieć zastosowanie do wniosków o ujawnienie dotyczących dokumentów o tym samym charakterze.

Stosowanie ogólnych domniemań jest podyktowane zasadniczo bezwzględną koniecznością zapewnienia prawidłowego przebiegu omawianych postępowań oraz zagwarantowania, by ich cele nie zostały zniweczone. Tak więc przyjęcie ogólnego domniemania może zostać oparte na niemożności pogodzenia w niektórych postępowaniach dostępu do dokumentów z ich prawidłowym przebiegiem oraz na ryzyku stworzenia zagrożenia dla tych postępowań, zważywszy, że ogólne domniemania pozwalają na zapewnienie prawidłowego przebiegu postępowania przez ograniczenie ingerencji osób trzecich. Stosowanie szczególnych zasad przewidzianych w akcie prawnym dotyczącym postępowania prowadzonego przed instytucją Unii, na którego potrzeby przekazano wnioskowane dokumenty, jest jednym z kryteriów pozwalających uzasadnić przyjęcie ogólnego domniemania.

Jeżeli chodzi o rozporządzenie nr 1907/2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), to w odróżnieniu od sytuacji, w których przyznano, że miały zastosowanie ogólne domniemania odmowy dostępu do dokumentów, rozporządzenie to wyraźnie reguluje relację pomiędzy nim samym a rozporządzeniem nr 1049/2001 w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji. Artykuł 118 rozporządzenia nr 1907/2006 stanowi bowiem, że do dokumentów znajdujących się w posiadaniu Europejskiej Agencji Chemikaliów (ECHA) ma zastosowanie rozporządzenie nr 1049/2001. Nie reguluje ono w sposób restrykcyjny wykorzystywania dokumentów zawartych w aktach dotyczących procedury udzielenia zezwoleń na dopuszczenie do obrotu substancji chemicznej. Wspomniane rozporządzenie rzeczywiście nie przewiduje ograniczenia dostępu do akt zainteresowanym stronom lub wnioskodawcom. Ogólne domniemanie nie wynika zatem z przepisów rozporządzenia nr 1907/2006. Nie można zatem zgodzić się z interpretacją, że w ramach procedury wydawania zezwoleń przewidzianej w tym rozporządzeniu dokumenty przekazane ECHA są traktowane jako objęte w całości w sposób oczywisty wyjątkiem dotyczącym ochrony interesów handlowych wnioskodawców ubiegających się o udzielenie zezwolenia.

W tym względzie art. 8 europejskiej konwencji praw człowieka i art. 17 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej nie można interpretować w ten sposób, iż ustanawiają automatyczny wyjątek od zasady ujawniania w odniesieniu do dokumentów sporządzonych w ramach działalności gospodarczej podmiotu prywatnego. W przypadku złożonego przez osobę trzecią wniosku o udzielenie dostępu do tego rodzaju dokumentów jest bowiem wymagana rzeczywista konkretna analiza każdego z tych dokumentów, z wyjątkiem przypadków, w których sąd Unii stwierdził istnienie ogólnego domniemania odmowy dostępu do rozpatrywanych dokumentów.

(zob. pkt 34, 37, 39, 40, 163)

2. Procedura w zakresie wniosku o udzielenie zezwolenia na dopuszczenie do obrotu substancji chemicznej jest regulowana rozporządzeniem nr 1907/2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) ustanawiającym procedurę Unii w zakresie zezwolenia na wprowadzanie do obrotu substancji chemicznych. Artykuł 118 tego rozporządzenia stanowi, że do dokumentów znajdujących się w posiadaniu Europejskiej Agencji Chemikaliów (ECHA) ma zastosowanie rozporządzenie nr 1049/2001 w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji. Wynika stąd, że zasada możliwie najszerszego publicznego dostępu do dokumentów, o której mowa w motywie 4 i art. 1 rozporządzenia nr 1049/2001, powinna ogólnie być przestrzegana, co się tyczy dokumentów, które posiada ECHA. Zasada możliwie najszerszego publicznego dostępu do dokumentów podlega jednak pewnym ograniczeniom ze względu na interes publiczny lub prywatny. W rozporządzeniu nr 1049/2001, w szczególności w jego motywie 11 i jego art. 4, ustanowiono bowiem system wyjątków nakładający na instytucje lub jednostki organizacyjne wymóg nieujawniania dokumentów, jeśli to ujawnienie naruszyłoby jeden z tych interesów.

W odniesieniu do wniosku o udzielenie dostępu do informacji dotyczących badań naukowych i ich treści przedstawionych w ramach wniosku o udzielenie zezwolenia, nie można stwierdzić, że ujawnienie samego zestawienia zawartych w nich opisowych danych, które są publicznie dostępne,

może wystarczyć dla naruszenia ochrony interesów handlowych wnioskodawcy ubiegającego się o udzielenie zezwolenia. Otóż ten ostatni winien wykazać, w jaki sposób w danej sprawie wspomniane zestawienie danych naukowych stanowiłoby mające szczególne znaczenie dane handlowe i że z powodu jego ujawnienia naruszone byłyby jego interesy handlowe. Chociaż należy przyznać, że działania w zakresie systematyzowania informacji dokonane przez tego wnioskodawcę mogą mieć pewną wartość handlową, to jedynie w sytuacji, gdyby oceny przez niego dokonane przy działaniach w zakresie zbierania danych przedstawiały wartość dodaną – a mianowicie gdyby składały się na przykład z nowych opinii naukowych lub uwag dotyczących strategii wynalazczej mogących zapewnić przedsiębiorstwu przewagę handlową nad konkurentami – wchodziłyby w zakres interesów handlowych, których ochrona zapewniona jest w art. 4 ust. 2 rozporządzenia nr 1049/2001.

(zob. pkt 50, 51, 60, 67)

3. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 52–54)

4. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 55, 56)

5. Zgodnie z art. 48 § 2 akapit pierwszy regulaminu postępowania nie można podnosić nowych zarzutów w toku postępowania, chyba że ich podstawą są okoliczności prawne lub faktyczne ujawnione dopiero w toku postępowania. Zarzut, który stanowi rozwinięcie zarzutu podniesionego wcześniej w sposób bezpośredni lub dorozumiany i który pozostaje z nim w ścisłym związku, należy uznać za dopuszczalny. Ponadto zakaz ustanowiony w art. 48 § 2 regulaminu postępowania dotyczy jedynie nowych zarzutów i nie stoi na przeszkodzie temu, by skarżące podnosiły nowe argumenty na poparcie zarzutów już zawartych w skardze.

(zob. pkt 91)

6. Zarówno z art. 119 ust. 1 lit. f) rozporządzenia nr 1907/2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), jak i z załącznika I do tego rozporządzenia wynika, że ze względu na znaczenie danych dotyczących wartości DNEL (poziom niepowodujący zmian) i PNEC (przewidywane stężenie niepowodujące zmian) w celu ochrony zdrowia publicznego i środowiska, ocena bezpieczeństwa chemicznego substancji i dane, które z niej wynikają, powinny dotyczyć wszelkich zidentyfikowanych zastosowań i uwzględniać wszystkie etapy istnienia wspomnianej substancji, i że dane te powinny być opublikowane. Obowiązek opublikowania przewidziany w ww. przepisie znajduje zastosowanie również do wartości DNEL i PNEC zawartych w raporcie bezpieczeństwa chemicznego załączonego do wniosku o udzielenie zezwolenia.

Co do zakresu obowiązku opublikowania informacji określonych w art. 119 ust. 1 lit. f) rozporządzenia nr 1907/2006, to rozciąga się on na minimalne informacje o metodzie wyrowadzania lub przewidywania wartości DNEL i PNEC i o ich powiązaniu z innymi wartościami. Te minimalne informacje są bowiem niezbędne dla zrozumienia, co wyrażają wartości DNEL i PNEC, i określenia, do czego się odnoszą. Należy zatem przyznać, że gdyby zostały opublikowane same wartości bez żadnego wyjaśnienia na temat ich znaczenia, ww. przepis utraciłby skuteczność.

(zob. pkt 105, 108)

7. Jeżeli w dziedzinie, której dotyczy Porozumienie w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej (TRIPS), istnieją już przepisy Unii, to stosuje się prawo Unii, co oznacza, że należy w miarę możliwości dokonać wykładni zgodnej z tym porozumieniem TRIPS, chociaż bez możliwości przyznania bezpośredniej skuteczności rozpatrywanemu postanowieniu tego porozumienia.

W tym względzie rozporządzenia nr 1049/2001 w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji oraz nr 1907/2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) należy interpretować w sposób mający na celu zagwarantowanie zgodności tych rozporządzeń z art. 39 ust. 2 i 3 porozumienia TRIPS. Jednakże art. 39 ust. 2 i 3 porozumienia TRIPS nie może oznaczać, że ochrona przyznana prawom własności intelektualnej ma pierwszeństwo w sposób bezwzględny względem domniemania na rzecz ujawnienia informacji przedstawionych we wniosku o udzielenie zezwolenia na dopuszczenie do obrotu substancji chemicznej. W tym znaczeniu podejście, zgodnie z którym informacje przedstawione w ramach procedury wydawania zezwoleń na dopuszczenie do obrotu substancji chemicznej stanowiłyby tajemnicę handlową (informacje poufne) w rozumieniu art. 39 ust. 2 porozumienia TRIPS sprowadzałyby się do odstąpienia od zastosowania art. 119 rozporządzenia nr 1907/2006. Tymczasem nie można podtrzymać takiego podejścia, bowiem w rzeczywistości prowadzi ono do podważenia zgodności z prawem tego przepisu w świetle art. 39 ust. 2 i 3 porozumienia TRIPS.

(zob. pkt 116, 149, 151)

8. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 123, 124)

9. Jeżeli chodzi o wniosek o udzielenie dostępu dotyczący ujawnienia wartości DNEL (poziom niepowodujący zmian) i PNEC (przewidywane stężenie niepowodujące zmian) zawartych w raporcie bezpieczeństwa chemicznego i w analizie substancji alternatywnych przedstawionych w ramach procedury wydawania zezwoleń na dopuszczenie do obrotu substancji chemicznej, to zakładając nawet, iż wartości te leżą w interesie handlowym wnioskodawcy ubiegającego się o udzielenie zezwolenia, art. 119 ust. 1 lit. f) rozporządzenia nr 1907/2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) stanowi, że są one z urzędu publicznie dostępne. Ów obowiązek udzielenia dostępu do tych informacji jest uzasadniony w motywie 117 tego rozporządzenia koniecznością udzielenia obywatelom Unii informacji na temat chemikaliów, na których działanie mogą być narażeni, by mogli podejmować świadome decyzje odnośnie do stosowania przez siebie chemikaliów.

Z art. 119 ust. 1 rozporządzenia nr 1907/2006 i z jego motywu 117 wynika, że prawodawca Unii uznał, iż ujawnienie informacji, które były w nich wskazane, stanowi kwestię interesu nadrzędnego. Wspomniany prawodawca sam dokonał wyważenia interesów, aby na tej podstawie stwierdzić, że interes w ujawnieniu informacji dotyczących wartości DNEL i PNEC miał przewagę w porównaniu z interesem wnioskodawcy ubiegającego się o udzielenie zezwolenia w ich nieujawnieniu, ponieważ informacje te odnosiły się do interesów zaliczanych do najważniejszych, które istniały, a mianowicie interesów dotyczących zdrowia ludzi i środowiska. Stwierdzenia te są tego rodzaju, że nie mogą wykazać, iż zasada przejrzystości posiada szczególną wagę, która mogłaby przeważać nad ewentualnymi względami uzasadniającymi odmowę ujawnienia wspomnianych informacji. To samo dotyczy wartości narażenia NOAEL – to jest wartości mających na celu wskazanie maksymalnego stężenia bez obserwowanego działania szkodliwego – zawartych w stanowiskach, metodach i spostrzeżeniach.

(zob. pkt 127–129)

10. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 133)

11. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 161)

12. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 172, 173)